

ΣΥΝΟΧΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ

Γενικές Πληροφορίες

Η **συνοχή** αναφέρεται στη **σύνδεση** των **γλωσσικών στοιχείων** για να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο κείμενο. Η συνοχή επιτυγχάνεται με διάφορους μηχανισμούς που συντελούν στην ομαλή μετάβαση από τη μία ιδέα στην άλλη, χωρίς να δημιουργούνται νοηματικά κενά, και στην ανεμπόδιστη συνέχεια του κειμένου.

Έτσι, με τη βοήθεια της συνοχής ο **αναγνώστης αντιλαμβάνεται** ταχύτερα τη **μετάβαση** από τη **μία ιδέα** στην **άλλη, κατανοώντας** ευκολότερα τη **σκέψη** του **συγγραφέα**, όπως παρουσιάζεται στο κείμενο.

Τρόποι Συνοχής

Η σύνδεση μεταξύ προτάσεων, περιόδων και παραγράφων επιτυγχάνεται με πολλούς τρόπους :

1. η **επανάληψη** μιας λέξης/φράσης (π.χ. ο μηνυόμενος, στο μηνυόμενο)
2. η **παράλειψη** μιας λέξης/φράσης που ήδη αναφέρθηκε (π.χ. όμως ομολόγησε, ενν. ο μηνυόμενος)
3. η **αντικατάσταση** μιας λέξης με **αντωνυμία** (ο οποίος = ο μηνυόμενος), με **επίρρημα** (στη Σοβιετική Ένωση, όπου...), με **άλλη συνώνυμη** λέξη (ο μηνυτής = ο ενάγων) κτλ.
4. η χρήση **συνυπώνυμων** και **υπερώνυμων** λέξεων (ο ταξιδιωτικός πράκτορας, ο καθηγητής, ο δικηγόρος > ο επαγγελματίας)
5. η χρήση του **όλου** και των **μερών** του (π.χ. προκαταβολή, υπόλοιπο > συνολική αμοιβή)
6. η χρήση **γενικότερου όρου** (π.χ. φοιτητές, σπουδαστές, μαθητές > σπουδάζουσα νεολαία)
7. η χρήση λέξεων που ανήκουν στον **ίδιο χώρο** και παρουσιάζουν νοηματική συγγένεια (π.χ. δραχμές, ποσό, συνολική αμοιβή)

Σημείωση: τα όρια ανάμεσα στους τρόπους συνοχής 3, 4, 5, 6 είναι ελαστικά, δηλαδή η χρήση μιας λέξης/έκφρασης μπορεί να υπαχθεί σε περισσότερους από έναν τρόπους. Π.χ. οι λέξεις **αμοιβή, αποδοχές, αποζημίωση, επίδομα, μισθός, σύνταξη** μπορούν να χαρακτηριστούν είτε ως συνώνυμες είτε ως λέξεις από τον ίδιο χώρο με νοηματική συγγένεια.

8. η χρήση **διαρθρωτικών λέξεων και εκφράσεων** για να δηλωθεί:

- **Αντίθεση / εναντίωση**: αλλά, όμως, ωστόσο, ενώ, από την άλλη πλευρά, αντίθετα, παρά, μολαταύτα, στον αντίποδα, πέρα από αυτά όμως, αν και, μόνο που, εντούτοις, παρ' όλα αυτά, ακόμη κι αν, και όμως, μολονότι, παρ' όλο που, από τη μια - από την άλλη, απεναντίας, δε συμβαίνει όμως το ίδιο κτλ.
 - *Πιστεύει ότι είναι έξυπνος, όμως οι πράξεις του άλλα δείχνουν.*
- **Αιτιολόγηση**: επειδή, γιατί, διότι, αφού, μια που, που (:γιατί), καθώς, εξαιτίας, ένας ακόμα λόγος είναι, το φαινόμενο οφείλεται κτλ.
 - *Το μέλλον του πλανήτη προμηνύεται δυσούινο. Η οικολογική καταστροφή θέτει πλέον σε κίνδυνο κάθε μορφή ζωής.*
- **Αποτέλεσμα**: ώστε, που (:ώστε), να, έτσι που, λοιπόν, οπότε, συνεπώς, αποτέλεσμα / απόρροια / απότοκο όλων αυτών, και γι' αυτό, ως επακόλουθο, αναπόφευκτα, αναγκαστικά κτλ.
 - *Η βιογενετική προσπαθεί να κατανοήσει το γενετικό υλικό των φυτικών και ζωικών ειδών, ώστε να αποκτήσει τη δυνατότητα παρέμβασης στους μηχανισμούς αναπαραγωγής της ζωής.*
- **Γενίκευση**: γενικά, τις περισσότερες φορές, ευρύτερα κτλ.
 - *Η καταστροφή των δασών ευθύνεται για την εξαφάνιση ενός πλήθους φυτικών και ζωικών ειδών. Γενικότερα, ευθύνεται για τη διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας του πλανήτη και την επίταση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.*
- **Διαχωρισμός / διάζευξη**: ή, είτε - είτε, μπορεί να - μπορεί να κτλ.
 - *Η οικονομική ενίσχυση μπορεί να θέσει εμπόδια ή να διανοίξει ορίζοντες στο είδος και στο σκοπό της επιστημονικής έρευνας.*
- **Διευκρίνιση**: λόγου χάρη, για παράδειγμα κτλ.
 - *Αρκετοί απ' τους αρχαίους θησαυρούς μας κοσμούν ξένα μνημεία. Για παράδειγμα, η Αφροδίτη της Μήλου και η Νίκη της Σαμοθράκης βρίσκονται στη Γαλλία και εκτίθενται στο μουσείο του Λούβρου.*
- **Διασαφήνιση / επεξήγηση**: δηλαδή, αυτό σημαίνει, ειδικότερα, με άλλα λόγια, (πιο) συγκεκριμένα, υπό αυτή την έννοια κτλ.
 - *Λέγεται πώς ο επιστήμονας ευθύνεται μόνο νι' αυτό που κάνει και όχι για τον τρόπο με τον οποίο κάποιιο το χρησιμοποιούν. Μ' άλλα λόγια, λέγεται πως η ευθύνη του ξεκινά και τελειώνει στην παραγωγή της γνώσης και σε καμία περίπτωση δεν εμπεριέχει τα αποτελέσματα της χρήσης της.*
- **Δισταγμός / φόβος / απορία**: μήπως, μη(ν), άραγε κτλ.
 - *Η παγκοσμιοποίηση ευνοεί την ανάπτυξη σχέσεων στενότερου οικονομικού, πολιτικού και πολιτισμικού ελέγχου μεταξύ κρατών. Μήπως, λοιπόν, δεν είναι τίποτε παραπάνω από μια νέα*

μέθοδο για τη στυγνότερη και αποτελεσματικότερη κυριαρχία ίων ισχυρών χωρών και των ανώτερων κοινωνικών τάξεών τους σε βάρος του παγκόσμιου πληθυσμού;

- **Έμφαση:** το σημαντικότερο απ' όλα, το κυριότερο, είναι αξιοσημείωτο πως, αξίζει να σημειωθεί πως, εκείνο που προέχει, πρέπει να τονιστεί ότι, αξιοπρόσεχτο είναι πως, ιδιαίτερα σημαντικό είναι πως, θα ήθελα να επιστήσω την προσοχή σας, κατεξοχήν, μάλιστα, οπωσδήποτε κτλ.
 - *Η πρόοδος των επιστημών συνέβαλε στην κατανόηση του φυσικού και του κοινωνικού περιβάλλοντος, στην ανάπτυξη της τεχνολογίας και στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Το πιο σημαντικό απ' όλα είναι πως απελευθέρωσε τη σκέψη του ανθρώπου απ' τα δεσμά του ανορθολογισμού και του σκοταδισμού και καλλιέργησε την πίστη του στον ορθό λόγο.*
- **Επιβεβαίωση / συμφωνία / αποδοχή:** ασφαλώς, βεβαίως, σίγουρα, πράγματι, αναμφίβολα, αναμφισβήτητα, δε χωρεί αμφιβολία / αμφισβήτηση, είναι κοινά παραδεκτό κτλ.
 - *Η έλλειψη αυτοπεποίθησης εμποδίζει τον άνθρωπο να ξεδιπλώσει τις αρετές και τις ικανότητες του. Πράγματι, όποιος δεν πιστεύει στον εαυτό του είναι δύσκολο να πείσει τους άλλους για την αξία του.*
- **Ομοιότητα / αναλογία:** όπως, σαν, ομοίως, ανάλογα, το ίδιο ισχύει, κάτι ανάλογο συμβαίνει και, μοιάζει με, παρουσιάζει κοινά στοιχεία, αυτό θυμίζει κτλ.
 - *Η φύση στηρίζεται σε νόμους που ορίζουν τη λειτουργία όλων των φυτικών και ζωικών ειδών της. Όμοια, η κοινωνική λειτουργία διέπεται από νόμους που ρυθμίζουν τις ανθρώπινες σχέσεις, παραχωρώντας δικαιώματα και επιβάλλοντας περιορισμούς και καθήκοντα.*
- **Όρος / προϋπόθεση:** αν, εκτός αν, εφόσον, με τον όρο, με την προϋπόθεση, σε περίπτωση που κτλ.
 - *Ένα σύνολο ανθρώπων που ζει σταθερά σε μια ορισμένη περιοχή αποτελεί έθνος, μόνο αν υπάρχουν κοινά στοιχεία που ενώνουν τα μέλη του και δημιουργούν στην ψυχή τους τη συνείδηση του εθνικού «εμείς».*
- **Προσθήκη:** ακόμα, επίσης, επιπλέον, πρόσθετα, εκτός από αυτό κτλ.
 - *Η αληθινή τέχνη εκλεπτύνει αισθητικά τον άνθρωπο και καλλιεργεί τον εσωτερικό του κόσμο. Μεταδίδει, επίσης, αξίες, αρχές και ιδανικά, που προάγουν την ηθική του συνείδηση και ευρύνουν τους πνευματικούς του ορίζοντες.*
- **Σύγκριση:** παρά, απ' όσο, απ' ό,τι, συγκριτικά, σε σχέση κτλ.
 - *Η άνοδος της μέσης θερμοκρασίας της γης είναι ταχύτερη απ' όσο προέβλεπαν αρχικά οι επιστήμονες.*
- **Σκοπός:** για να, να (:για να), με σκοπό /στόχο /επιδίωξη, προκειμένου να κτλ.

- *Οι δίκαιοι νόμοι μεσολαβούν στις κοινωνικές σχέσεις, για να αποτρέψουν την αυθαιρεσία και να οργανώσουν το συλλογικό βίο με αρχές κοινά αποδεκτές.*

- **Συμπέρασμα:** *ώστε, λοιπόν, άρα, επομένως, τελικά, συνεπώς, συνάγεται το συμπέρασμα, ανακεφαλαιώνοντας, επιλογικά, συμπερασματικά κτλ.*
 - *Η διαίρεση 6:2 αφήνει υπόλοιπο μηδέν. Άρα, είναι τέλεια.*

- **Ταξινόμηση / διαίρεση:** *αφενός - αφετέρου, απ' τη μια - απ' την άλλη κτλ.*
 - *Για τα φαινόμενα κιτρινισμού και εντυπωσιοθηρίας η ευθύνη πρέπει να αναζητηθεί αφενός από σκληρό ανταγωνισμό που αναπτύσσεται ανάμεσα στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και αφετέρου στην προσπάθεια αποπροσανατολισμού και χειραγώγησης του κοινού.*

- **Χρόνος / χρονική σχέση / σειρά:** *όταν, αφού, καθώς, όποτε, μόλις, έως ότου, πριν από, κάθε φορά που, αρχικά, στη συνέχεια, πρώτα, ύστερα, μετά από λίγο, την ίδια στιγμή, ταυτόχρονα, παράλληλα κτλ.*
 - *Στην αρχή ευχαρίστησε το κοινό και στη συνέχεια άρχισε να εκφωνεί το λόγο του.*

- **Τοπική σχέση** (εδώ, εκεί, κοντά, μέσα, έξω)